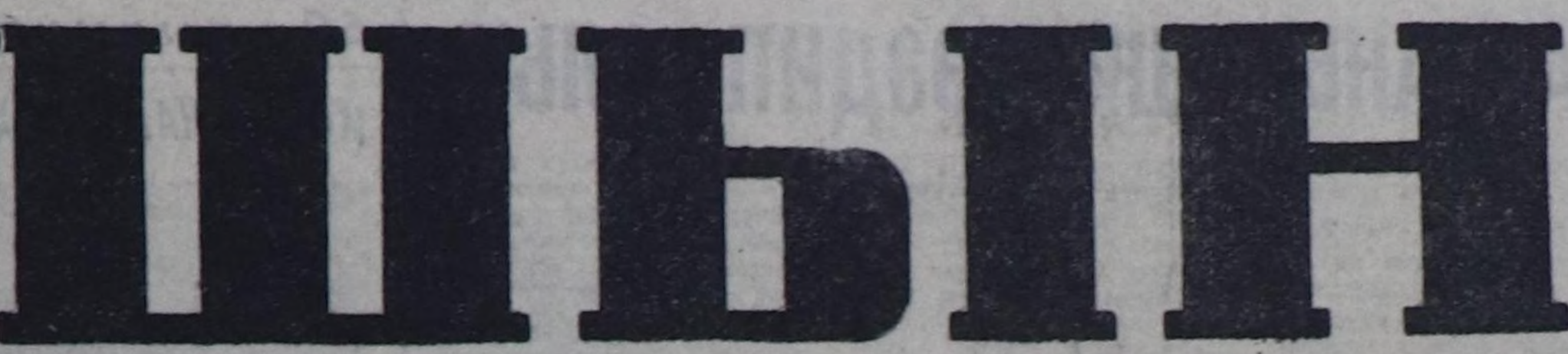

эге- | рыдышыкып бакынынга
түн 9.30 шақта болур.

«Сүт-Хөл» совхозун инженер-техниктик аймагында, механикаторлары, сеп-техниктери СЭКП ТК-нын Чингине секретары, ССРЭ-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Ю. В. Андроповтун СЭКП ТК-ны элечетип Плениумунга чутга-зын уугу келгендигин та-нышкан, ону иш-биле чуу-дугуна дөңсөөлөр.

Ол чутула документте-ди малайча күш-ажылдык бүдүрүчүлүгүн улам бе-дирип оңолгон демдегезин. Ону чурттуу бүтүрү-дүрүшүндө, күш-ажылдык кол-донуучуларды мыйзам амы-дыралга боттандырып 1984-чылда кол сорууга келүүсү-нүн бирөөнү кылдыр совхоз-тун ажал-ишчилери санап турар.

Бо хүнүндө совхозтун машина-трактор мастерска-сында ажал хайыншык-тын. Бизде көдө ажал-агыл машиналарынын септелген-дигин түзүп чурттур. Совхозтун мураккы механизатор-лары Балыккан Сат, Васильев Монгуш, Мадыр-оол Монгуш, Данаа Ондар, Владимир Оорак, Влади-мир Кузлар олар септел-ген график жана, хүн нор-мазын үргүзүп ажал күс-сүд, септекчилер ортунда социалистик чарыштык ти-лекчилер болуп келгенер. Механизаторлар ортунда күш-ажылдык саягыла-чуру-му эки, ыңчанган күш-ажылдык бүдүрүчүлүгү бе-дири турар.

Эш Ю. В. Андроповтун декабрь (1983 ч.) Плену-мунга чутгазын ажалымыска удурутуга болурун, бизиң машина-трактор мастерска-зын коллективин иш да-пыр күжүнүнүн ажал-дарымыска хүлээнип тур-бис.

Б. Сат, механизатор.

СЕС ЧЫЛ
БОЛГАН

Лидия Саичат-ооловна Саяа «Хемчик» совхозтун Ыйгылак сүт-бараан ферма-сында мураккы саан-чык. Ол аңча саанчы-лаандан бээр сес чыл бол-ган. Бодунун ажал-ишчи-ге бердинген ажал ком-мунист ажалдан өгөдөн-ден бээр коллективтик хүндүтүлгүн чаалап ал-ган. Он бирги беш чыл-дын үштү чымын план-ын оңолуу үчүн эртен декабрь айынын 25-те че-диникин күткөдөн.

Сүт сааламчы тал-лазы-биле бедек көрү-гүтүлгү дөңсө Лидия Са-ичат-ооловна эртен ажал-агыл чымында Москвада Улус ажал-агылдык че-диниктеринин делегте-аниге баар халас пүтө-ка-биле шаңктанган.

Партиянын район кон-ференциясында ажал ком-мунист күш-ажылдык үнөлөн көрөш, партия-нын XIX област конфе-ренциясында делегат кыл-дыр чуртуккан, аңаа ки-ринеш келген.

Лидия Саичат-ооловна бодунун дугайын мынчаар чуталаар:

— Партиянын област конференциясында жөн делегат кылдыр соңоо-ло-мөз уугу харыска-ны оңолган. Улус идел-ди бизиң районун ком-мунистери берген — деп билген мен. Чүте дөңсө, бир талазында, мен сов-хозта партокм кезигүү болганымда, партиянын сорулгаларын хүсүс-диге күш-ажылдык кол-донуучулар, ш-өөрүнү хаара түдүп ажалдарын мөз партиянын хүлээлге болуп. Иш талазында, бодунун хуанда хүлээл-дигеринин күсүсүд дөңсө мон соңоо уугу күжө-ниникин ажалдар апар мен.

Коллектив колдууда ажалдардан тургустун-ган, олар аразында на-йыраалдык, бир деминг сүмөлөжүн ажалдан тур-пар. 1983 чылда, азы он бирги беш чылдык өөк чымын чедикшигинг дооскан.

М. Саяа, ЧУРУКТА: Л. Саяа, В. МОНГУШТУН фо-тозу.

Черниц кезиин четтирер диге
МУРНАКЧЫ АРГАНЫ ШИҢГЭЭДИП АЛЫР

ажыл-агылдары черни үдү-рерип чарыл, чер үредесек сепкалар-биле үзүшүн чаштырып чачыга берген. Бо бүгүнү ажалында рес-публика гектардан мур-нуку чылдымдан 2 центер дүжүттү хойну алган. 11 совхоз дүжүт ажап алыр планын күсөткен. Чер ажал-агыл чача системазын ш-ңгээдип ал шываада ажал-агыллар, чача системаке ш-ңгээдип совхозтарга көрдө, каш катеп эвөш дүжүттү алган. Ол мыйзам чамдык делет девискер шөлдөр ажаллаптан үнөт. Чөөн-Хемчик район эртен чымын гектардан ортума-биле 1,7 центер дүжүт алган. Бо көрүзү республика-нында 4,8 катеп кууду. «Хөндөгей» совхоз гектар-дан 2,5, СЭКП-нин XXII съездин аттыг совхоз — 2,3 центер дүжүт алыр арта-лык болган. А «Болышевск» совхозтун тараа шөлдөрн бүрүнү-биле үндүр бижири ужурга таварышкан.

Бо талазы-биле байдал «Тинелет» совхозта үлө-диг. Совхоз чер ажалы-да чача системаке долу-у-биле ш-ңгээди. Оң ажалык түкүдө кесүү — гектардан ортума-биле 10,7 центер дүжүт ажап аалдыган. Совхоз тармакта чыл са-мында бодунун үзүшүн 1—2 кластык кылдыр бе-леткеп ал турар. Шөлдөрдө бо үнүштер-биле демиселди чогуур деңгелег чорудуп, ажалдык организастарычте уугу күжүнөйиң угулдың.

рып коллективтик көрө сис-темазын ш-ңгээдип алган.

Чача системазы «Көк-Тей» совхозтун ш-ңгээдип ал тур-ары сула. Оң чылдагыны — ажал-агылдык удурутук-чуларынын болгаш специ-алисттеринин чүе тоовас, шүшпөң база харыскага чок чорунда. Бо чымын ол совхоз «Тинелет» совхозтан ийи катеп эвөш дүжүттү алган чорук ол бүгүнү хе-речилер турар. Чокта чаа-ла «Көк-Тей» совхоз бедек дүжүттү ал турганын билдир-бис.

Эртен, Тес-Хем, Барыин-Хемчик, Бай-Тайга районнар-дын совхозтары чача сис-темазын ш-ңгээдириче чогуур күжүнөйи салбайн турар. Бүгү-ле ажалдар чүте са-зын кырында бооп арты-шкан. Бай-Тайгада сугаттын черлерин болбааырадыр, ажалдар ажалдар кууд темпик хөвөз. Дына хөй шөлдөр ажалаттырмай тур-ар. Маңаа мал чечи кул-тураларын тарып, багай эвөс дүжүттү алырнын бүтү ар-галары бар. Эртен чымын «Мураккы» совхозтун бүтү тараан шөлдөрн үндүр би-жири ужурга таварышкан. Чүте дөңсө совхозтун спе-циалистери тарылынык бе-ноложунын бүрүнү-биле хе-речилер, оң хуусазын сагы-нан 1984 чылда совхозтун шыгачырында чачыс даа граммы үзүшүн чок. Барыин-Хемчик районун ажал-агылларында байдал база-ла оң дөңсөдөс. Районун

удуртукчулары СЭКП Тыва обкомунун VII Пленумунун хүлээп алганы «Чер ажалы-нын ажалынын бедидер, та-раа база мал чечери кул-тураларын дүжүдүн көү-дөдир хемчегерин» боттанды-рып талазы-биле ажал-дарын четпес организастап турар. Эртен чымын ба-рыин-хемчиктер гектар-дан чүте 4,2 центер дүжүт алыр арталык бол-ган. Ол хиреде район рес-публикада эң делет сугат-тыг шөлдөргө деп санадып турар.

Устүндө ады кирген рай-оннар үзүшүн белеткээр ажалдарын кончуг кошкан чорудуп келген. Ылангай хөй чылдык, люцерна, рас-чюккетик үнүштерин дүжү-дү канчаар-даа аажок кууду. «Барлык» совхоз люцерна тарыларда одурутлар аразын ырадыр ужурут тургаш, чылдык-на сыйры тарып, эвөш дүжүт ал келген. Чача дүжүткүр сугаттын тараа култураларын ш-ңгээдип, өстүр ажалдар ол-ла Ба-рыин-Хемчик биле Чөөн-Хемчик районнара сула ор-ганизастаттыган. Сүт-Хөл районун «Алдан-Мадыр» совхоз чыл саында райо-н чутулаан, болбааырадыр бе-леткөөн үзүшүн тарып келген. Оң уламында сов-хозтун ажап ал турар дү-жүдү кууду бооп турар. Ы-чанган республиканың бүтү ажал-агылдары тараа бол-ган мал чечи културалар-нын үзүшүнүн баш уду-р

Партияже Ленинчи кыйгырыгын
60 чылынга уткуштур

ХООЧУННАР СМОЛЬНИККА ЧОРААН

Партияже Ленинчи кыйгырыгын 60 чылынга бүдү-үзүдө 1924 чылдан бээр партия кезигүүнү хоочунун В. И. Ленинни Смольнида тураскал музейине чоран. Портрет чуртү бистич чуртүстүң миллион-миллион коммунисттерин партия бистеринде кадалаттыган делегет пролетариаттын батышчымын чуртуп бол-ган ажалдан чорон черинге база дагын барып, ону көр-дөш олар аңаа чөдө бергенер ол.

60 чылдар мурунда партия кезигүүнери болу берген хоочуннар боду-даа ажал-херектерде киришпешкан. Олар ажалдарын кижиңдер талазы-биле ийитиле-пол-тиктиң иделкейлиг ажалдан чорудуп, бөдүгү салгыч-лары Владимир Ильич Ленинни чачыларын сугаар чурттаринга болгаш ажалдарына өрөдип турарлар.

ЧУРУКТА: Смольниктын тогулугу балыкчыны баарын-да партиянын хоочуннары (солгай талазында он тала-зынче) — Д. П. Максимов, А. Н. Мазасва, С. П. Игна-тьев, Н. Ф. Богуславский, В. М. Зуева, С. А. Пучков олар.

С. СМОЛЬНИК биле Н. НАУМЕНКОВТУН фото-зу. СЭТА-нын фотохрониказы.

СӨЗҮНГЕ ЭЭЛИГ

Улут-Хем районда «Ан-Тургу» совхозтун төп салбы-рында техника септелген организастыг чоруп турар. Бо чылдын часын тарылаага ажалдар ужурутун ийи К-700, үш Т-150 марканын тракторларга септелген мы-лып дооскан, совхоз МТМ-инин девискөөдө тургус-кан. Беш ТД-74-терин үжүн, он «Беларустун» севин септе дооскан. Септелген эртен тракторлар мал-чымынын турдаларында сипен, саяк болгаш өсө-даа мал чечеринин сөөртүгөсүндө, тайгада ыш белеткек-чилеринде, база Ан-Тургутун сипен шөлдөрине чадап ыштар туруп аштарынга ам бо хүнүндө кирип, ажал-дап турар.

Устүндө ажалдарын кылырларга тергелет тракторлар-ды механизатор Владимир Херел, Кара-оол Ненден, Деспяк Чымын-Кара, ТД-75 тракторларын Шааы Шойлаа, Хураган-оол Доржу-Нава олар хүн нормаларын ажал күсүсүд турары-биле эки ажалдыклар.

Көдө ажал-агыл машиналарында беш нокутларын, чөзбө ССЗ-2 марканын сепканы, сеп КПЗ-3.8, төс КПЗ-5 марканын култиваторун, кукуруза одурут ССН-8 деп ийи сепканы, БИГ-3 деп 35 плншлерин септөөш, Улут-Ховуда хову-трактор бригадынын тур-лаанда белеп кылдыр чыскап тургускан.

В. Сат, С. СОТНАМ.

ЧУРУМАЛДЫГ САРЫГ-ХӨЛ ФЕРМАЗЫНДА

«Тере-Хөл» совхозтун чу-румалдыг Сарыг-Хөл сүт-ба-раан фермазынын коллек-тив эртен саяла соода, чыгып келген, декабрь ай-да болган чыл дүжүзүндө канчаар ажалдарын чута-лажык, бүдүрүгө хуралы эртерип турган черинге че-де бердиш.

— Күрүнчү-даа, сов-хозтун-даа мурунча план-ын оңолуу күсүсүдүнүн талазы-биле совхозта дөңсө дөң коллектив — Сарыг-Хөл фермазы-деп, совхозта партокм секретары Аракчаа Чомаевич Барымын чута-лап органы төптүг болду.

Ханаларда планатар, со-циалистик чарыш түнел-ди демделген көрүзүлгө-рин ажаллаан. Учетчик П. С. Хертек фермазын бүтү ажал-агылдык-биле, че-дер, четпес айтырлар-биле мен тапшырып чутала-ды.

Эртен чымын фермазын ажалчымын сүт ажаар шөлдөрн бажынын ийи-ле хүн дүжүзүндө туудуп, ажал-дагы кирип алган болду. Аңаа сүт хүлөп ап, маши-нага тырттырып, сметана, саржатын кылып турар. Ол бүтү ажал санитарын эки байдалда организастаттын-ган.

Кымыл-булч бажыны чутайлап, аштар арылап алган. Ынчалза-даа мында стол, сандай, ноу-дештер, соду-сеткүлү деп чүе чо-гундан аңаа шоочалык тур-ар. Оттулар ышына хорам-ка болбазын дөң сүт ажаар бажына чыгып, хурал-суглаадын аңаа эртерип турар болдулар.

Ферма кыштагызынын хүр-чаагай эртерип турар болгаш кургак өдөк, сараат-сараат чаагай сипен чечир. Төс саанчы амыг үдөс чап турары бежен ажал ин-нөдөн эртен чылдын сөөлүг айында 3600 ажал ийр сүтү саткан. Артан ине-тер соолган, чамдыктыр бажылаар четкен. Чача тө-рутүр чаш бажыларга кайма, белеп, уугу инек, колдууга каймааларын аңаа кургак, одекти төп тур-ар, бажылаарын чыгып сүт-биле сугарып турар.

Учетчик Пушкин Сунду-евич Хертек бо фермага мурунча мотористеп каш чыл улаштыр ак сепкилдиг ажалдап, алентри шуту-мун боду фермаке шөйүп алган. Ынчалза-даа ферма-зын чырык-биле долу хан-дыртып күштүг мотор чо-гундан фермада чырык чок, ажалчынар телевизор көр-бейн турар. Фермада бүтү-ле ажалдарын хол-биле кы-лып турар.

— Чаш уруг-дарыга ха-маан чон уугу улуска бежи-нолорка ыжы берге-де-дир. Черле мынчан санитарын байдалга дыка-ла таварыш-пас. Чокта чача чутайлаан бажы-дыр бо. Ыжын көрү-нер даан. — деп, хоочун саанчы Мария Балган ба-жынын ханаларын, дөң-вирин эртерип көрүп хомудуп чуталап олурду.

Солярка, керосин тып аары сарыг-хөлдөргө на-рын айтырп болуп, арты-шкан, эртен, дүшкөн ма-шина, трактор дооуп, шил-ипти «чырык» дилеп ма-наштырар.

Фермазын инектери ту-черин чымын продуктулуг маллары. Ындыг-даа, болза оларын продуктулугу бе-дирип аргаларын ажаллап, хүн бүрү организастыг зоо-ветеринарыг хемчегерин ап келгендигин, мурунку чылдарга деңгээрге, бо чы-мын сүт саалазын оранчок өскөн.

Совет Тыванын 40 чыл оюнта алдыр кылдыр чар-лаап дөңсөп шалымык не-делге — ферма — коллектив иделкейлиг кирип, социа-листик чарышты организас-тап, ону он хонуктап түнел-диге, чарышты түнөөр-дө, кайы-даа бүдүрүгө, күш-ажылдык коллектив-биле бир дөңсө, саанчыларын, каларчыларын ортунда күш-ажылдык саягыла-чуру-мун, өг-бүлөдө байдалын, шюла-биле харыскаазын ба-за ажалына харыскаа-зын кол барымдаалап турар. Коллективтик саягыла-чурум эни, ажалына харыскаа-зын кошкады бээр кижи-лер чок, мал бажынын хорам-ка эвөжөөн дээрин калар-чылар-даа, саанчылар-даа чуталап турарлар.

Ферма коллективинин кө-өй кезин алытар. Олар хоочундардан удурутук-жы-а, ажалыны мергенсиз ту-рар. Бүгү ажалды ийи бүдүрүгө деңсө кылдып турар. Тодаргайларга, комсомолчу Зоя Артына коммунист-Мария Ан-биле саанчылавы-шкан, уугу бызаа (молду-ра) азырап турар, а Ынча-маа Тере дагырылап кезе-бызаа ажап турар. Аңаа чымын Зоя Артына, дү-жүлгалыг саанчылар Мария Балган, Саяна Шимит, одак-чы Хаазыт Иргит болгаш оон-даа өскөлөр социалистик чарышты тилекчилери бо-луп, найыраалдык коллектив-тин бымыг эвөзүн тургузуп турар.

Тускай хептер, марл, клебика, каймааларын эки-терин чымыларынга кидис чикетик чүлөдөр-биле сов-хоз багай эвөс хандырып турар. Ынчалза-даа ажал-чымынын ажалдарына, чурттарынга таарымчалыг эвөс чамдык чүлөдөр бар. Фермага лекция, беседа, ни-по, концерт болбастаан. Ки-жи өмчелеринин лекция кы-лып, ам-таң берип, эмиң ш-ңгээлген эртерип, сов-хозтун удурутукчуларын, тускай эртериндеринин ар-га-сөмө калып кезин ферма коллективин күзөп турар. Ийи болгаш мал сугтарар сугу бир километр черден барып уугу ал турар. Сүт сөөртүр трактор бар-даа болза, үрелди-даа бээр, мы-нар-чаар материалдары-даа тоне бээр. Кудук кылдырып бээр айтырп ам-даа шит-пиретиниң. Мындыг хе-вирлиг ажалдарын чутула айтырларын ферма кол-лективинин хуралдарына каш-даа ууда көдүрүп кел-ген, ыңчалза-даа түнел чок. Ол мынчан саанчылар, на-дарчылар ортунда эконо-миктер өрөдиге мынчага чедир шуудааган.

В. Сат.

ХОВУНУҢ ХОВУЗУНГА

БАШТАНГЫ ААЛ

Тес-Хемин кезиин, Бай-Хөндүн мурунче хал-ла ор-бис. Баалама машина ору-мун солаай талазынче үн-дүгү коюп, орутуп эвөш чо-руу ора, доңсөдүгү ырыктап күжө-нөсө, адыш ыш-кан оңаарда чуртга дег ап өг-көстүп келди. Бистич-биле кады чоран. Ораа-даа биле оң өсүң ээп. Уран-оол ийи.

— Кырганарымын аал-была болгай — деп, чу-галаалар.

Малчын боду бичин ша-на-биле одекти чачыс че-ре оңолдоп сөөртүп туу-р. — Ачам черде аңаа ор-бас, бир-ле чүвени мылган турар кижи-дир ийи — деп, Ораа-даа чуталады.

Малчын кылып турган ажалын некек када коопсал-наш, бистич утуку мылаш-тап олур. Бады Сорукуте-чин шадган тура таныр, билдир кижи болгаш, топтап көрүп ор мен: мынчыл соо-гунга, чачын ийинге долу-гул калган хүрч арнындап хүлүмзүрүп чачына, хура-ган кези тоңуучу бир эдөн астыкан. Пенсидар назын чокушалаанда болза, адал-кыч аажок. Бүгү ажалын-да адыг агаары ажалдан, човуш, халдуузалынын аразы-каа төлөтүп, хүндүтүп кижи болуп чоругура. Белеп кырыска-тыр ийи деп бодол ор мен.

Малчыннын мөзү-шын-нын оң кышта болгаш өө херечилерге хоочун мал-чын Сагаачынын кодаын арыг-сылг, мында бичин-даа артык чүе чок. Өөнгө кире бөвүннөсө чыгып, чырык, баа-ла арыг-сылг. Дөңсө алтара кырында телевизор тургузуп каан.

— Бо чымын бодум би-чин шимчедиктиң садым ал-

ган мен. Көкөз хойну найма-лааш, ону ажалдагыш те-левизору улаптар улус бе-дири. Уругларда амырап турар чүе. Ностуру дыка эки. Мен сөд-дыла чөсө-даа болузма, үргүчү көр-дүр мен — деп, Бады Соруку-тевич чуталай-дыр.

Сагаачыларын күш-ажыл-дык намдары чүте мал-биле холбашкан. Ол хүн дөңсө аңаа, эмдик чааа өөредир талазы-биле кыма-даа аштырар оол турган, чеди чыл чыгычылган. Оң соода 21 чыл малдап ажалдан чоруту. Оң-бүлө колдуунда төрүөс хой азы хураган малдарына чак-чыган. Ам малчынын ко-дамында 500 хураган бар.

— Бо мынчаар хар чүте, соок база шоолуг эвөс. Ма-лымын бажылаа эки. Бир өвөс улуг хар чаап, улуг соок келе-даа, малымыска бөриптер чөмисин бар — деп, «Чач өрүк» совхозтун хо-очун хойжуктарынын бирөөн Бады Сорукутевич Сагаачи чуталады.

— Бис хуууста көргү-зүвүстү багай эвөс деп са-нап турар бис. Чүс хойдан 94 хураган, бир башка оонаштыр 1,8 килограмм дук алышкан. Бо көрүзү-дүр социалистик хүлээлге-вис-и, ыракта ажал болуп ту-рар ийи.

— А бо 1984 чылда пла-нын кандыгы?

— Бо чымын эртен чыл-дан-даа артык көрүзүлгө-рин чедип алыр бодалдыг ажалдан турар бис. Амыг байдал сугаар алыр болза, бо бодалымын ажалдыг-ла боттандырып бүтү ба-рымдаазы бар. Боттарымы-тың белеткеп алганымыс 18 тонна сипен болгаш өскө-даа чөмөр чөтүр.

Оон Сергей, Зинаида Си-доолар-биле кады ховуда өттүп чоруту хову көрө дөңсө атыттыгымыс. Ол хүн самаңчы Майя Мун-зук хойну кадарып турган.

Кымыл дилги кези бөрт-түт, хүрч шыраылыг, хо-лудун мон тутуу уугу бис-ти-биле менчелешкен.

Кымын чөгаалын номчуп турарың ол? — деп, айтырдым.

— Икыл-Эниң Кудажы-каа «Бирдиг Булак» деп чөгаалын номчуп чорутурум ол-дур ийи.

— Майя 1976 чылда 10 класс дооскан, комсомолчу пүткө-биле биске ажалдап келген кижи. Эки ажалдан турар. Ам бир кодан хой хүлөп ап, тускааларын үе-ни келген. Э-хөй бодуру ийи — деп, Сергей Шыч-ралоовч чуталады.

СӨӨЛГҮ ААЛ

Уш дугаар аалга үжүн минутадаа чөтпөдө чөдө бердиш. Кыштага дүң дег ак өг, оң чымында бир би-чекке өг тип каан. Улус кайма иштинде ажалдаан

ПЛАНЫН—ОКТАБЬР АЙДА

Сүт-Хөл районун белет-кел конторазы чондан чы-етти, ады-агы продуктулар аймаан санып алыр ажалдык эки организастаан. Энир чылдын дөңсө кватра-лында пландан ажал 35 мыл рублдын продукция-зын хүлээп алган болгаш

ажалы манталдыг. Белеткел конторазынын ажалчыныра «Совет Тыванын 40 чымын-да» — шалычы 40 неделя-деп күш-ажылдык ээлчегте иделкейлиг кирипирин хү-лөөн. Дөңсө чылдын планын октябрь айда доозар хүлээлге алышкан.

Б. ОНДАР.

«ШЫНГА» ХАРЫЫ

«Шын» болгаш «Тувинская правда» солунарын каттышкан рейд брига-даы Тес-Хем районун ажал-агылдарын-да кыштагызынын байдалын хы-нап көргөн. Оң түнелкин «Шын» со-лун «Харыскаага чөткү хайы» деп эге-биле декабрь 16-да парлаан. Ук материалды СЭКП районунуң бюрөзү каттыжышы-на

Районун ажал-агыл-ларында сүт сөөртү беш машина немешкен. «О. Шы-лаа» совхозта ам сүт сөөр-түр беш машина ажалдан турар. Дус кыштагаларын шүтүзүндө чедиринген, эртен хонуктарда үжөн тонна дусту Дус-Дагдан сөөртүп алган. «Тес-Хем» совхозтун кажааларында электри шүтүмүн өткен, лампочкаларын четчелдэн.

Кыштагаларже хөмүрдөш сөөртүргө «Сельхотех-ника» каттыжышканын болгаш совхозтарын ма-шиналарын ажаллаан. Кынтар бүрүзүндө хөмүр-даш бар, ыңчалза-даа кур-лавыр эвөш, ыңчанган немеде хемчегерин ап турар.

Мал эмчилери эч ай-маан Эмчешпабан алган болгаш кыштагалар бүрүзү-н

де аптечкаларын түргүс-кан.

«Тес-Хем» совхозтун У. Шылаа салбырынын авто-магазинин септөө, ам ажалдан өгөдөн. Оң ажал-агыл соода. Совхоз-тарда автомагизинер шүт-ту ажаллап турар. Хойжу бригадаларда болгаш сүт-бараан фермаларында чеди кымылбузун ажаллап тур-ар, зооветеринардык ай са-нында эртин турар.

СЭКП райкому, райкүс-ком болгаш көдө ажал-агыл өргөдөл мал бажын хоратпас талазы-биле чо-гуур хемчегерин ап турар. Мал хораткан уластан чыл дүжүзүндө 217 шөз мал-дын, 95 инектин, 30 чыл-гынын бажын тургусту-ган, 37143 рублдын төлөт-тирген. Малчыларын ш-

лиг тывар болгаш ажалга хуваар хемчегер база ал-дынып турар.

Кыштагаларда 3580 тонна сипен чедиринген.

Улус депутаттарынын район Советинин сессия-аанта «СЭКП ТК-нын май (1982 ч.) Пленумунун шитирлеринде дүштүр районун ажал-агылдарында мал ажалынын бай-дал болгаш ону ажалдар хемчегер дугайында ай-тырылгы база чуталааш-каш, бо талазы-биле хем-чегерин алган. Амыг үе-де ажал-агылдарын удурут-кчуларынын, тускай эрте-миндерин болгаш депутат-тарын кичөөнгей мал кыштагалашканын органи-застыг болгаш чедикши-ниг эртеринчеге ула-ган дээрин И. У. Усупун редакцияга дичнаткан.

